УДК 330.34
Тесленок І.М.[1] , Златьєв К.Ю.[2]
[1] канд.екон.наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»
[2] аспірант, НУ «Запорізька політехніка»

ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА: СУТНІСТЬ ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Сучасний світ потребує уваги та захисту від активної діяльності людини. Суспільство споживання, надмірне виробництво, безвідповідальна утилізація всі ці чинники шкодять довкіллю, негативно впливають на суспільство та, у глобальному масштабі, виснажують планету.

Вирішити окреслені проблеми покликана циркулярна економіка, яка є моделлю економічного розвитку, що ставить за мету максимізацію використання ресурсів. Замість традиційної «лінійної» моделі, де ресурси видобуваються, використовуються та викидаються, в циркулярній економіці ресурси тримаються в обігу якнайдовше. Це досягається за допомогою переробки, повторного використання, відновлення та ефективного управління матеріалами та енергією, а також «створення доданої вартості за допомогою нових послуг та інтелектуальних рішень» [4, с. 43].

Циклічна модель пропонує бізнесу отримати додаткові джерела прибутку використовуючи підходи які подано на рисунку 1.

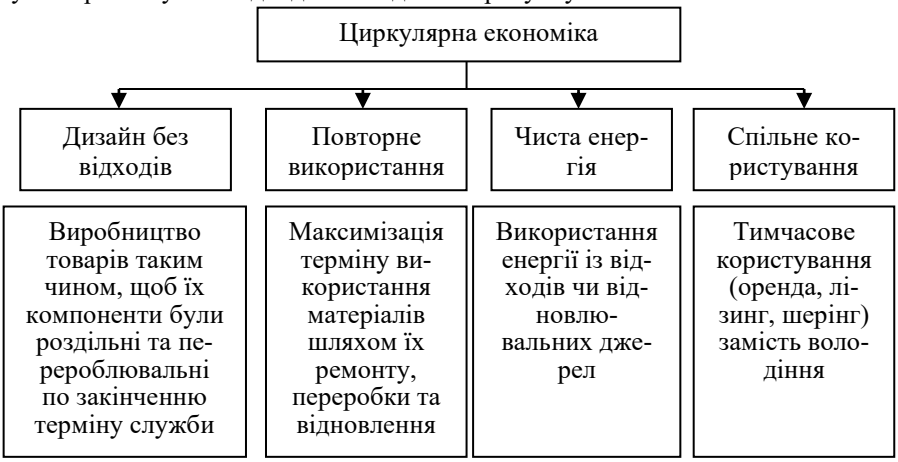

Рисунок 1 – Підходи до виробництва у циркулярній економіці [2]

Як видно із окреслених напрямів циркулярна економіка включає в себе зелену економіку, оскільки передбачає використання енергії із відновлювальних джерел, а також шеренгову економіку, основний принцип якої полягає

у тому щоб допомагати «отримати додатковий дохід та/або компенсувати свої витрати, надаючи іншому контрагенту можливість отримати недовикористаний ресурс (товар, послуги) [3, с. 181].

Базові принципи циркулятивної економіки було розширено до 10 R на Всесвітньому економічному форумі (2018 р.).

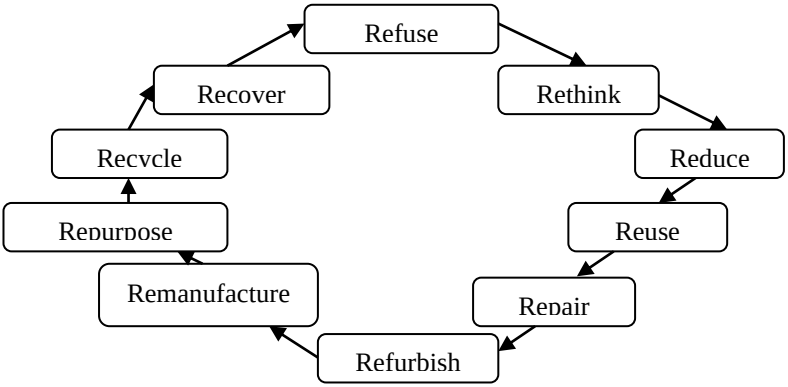

Рисунок 2 – Принципи циркулярної економіки [1, с. 12]

Відповідно до наведених принципів серед переваг циркулярної економіки можна виділити наступні: економія матеріалів, повторне використання ресурсів, увага до інновацій, розвиток економіки спільного користування, зростання економіки, піклування про довкілля та майбутнє людства [4, с. 44].

Впровадження циркулярної економіки не може бути покладено на окремих суб'єктів господарювання. Це має стати пріоритетом держави та реалізуватись шляхом спрямування інвестицій у циркулярні проекти, заохочення бізнесу до впровадження систем переробки і повторного використання ресурсів/відходів, посилення контролю за викидами тощо. Такою процесу переходу України до циркулярної економіки має стати міжгалузева інтеграція та просвітницька робота серед населення.

Результатом впровадження циркулярної економіки стане економічне зростання, збереження екології, втілення соціальних ініціатив та покращення рівня життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Горбаль Н.І., Ломага Ю.Р. Циркулярна економіка – основа сталого розвитку підприємств. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2022. № 1(9). С. 9-22. URL: http://surl.li/ueybv

2. Модель циркулярної економіки. Дія.Бізнес. URL : https://business.diia.gov.ua/handbook/impact-investment/model-cirkularnoi-ekonomiki.

3. Павлішина Н.М., Харін А.В. Інновації в епоху цифровізації. Вісник Херсонського національного технічного університету. 2023. №1 (84). С. 179 – 187. URL : http://surl.li/ueycp

4. Швець А.І. Циркулярна економіка як нова модель розвитку економіки україни в процесі євроінтеграції. Економічний вісник. 2022. №1. С. 43-49. URL : https://ev.nmu.org.ua/docs/2022/1/EV20221_043-049.pdf